

קוראים יקרים,

היום קשה להאמין שכאשר מדענים כגון סאקט ורוזנברג (Sackett and Rosenberg) וקוקרן (Cochrane)² טענו, לפני כחמש עשרה שנה בלבד, כי חובה להשתמש בגישה מדעית שיטתית כדי להחליט על אמצעי הערכה והטיפול המתאימים ביותר למטופל, נחשב הדבר לפריצת דרך משמעותית. קשה עוד יותר להאמין כמה אמיצה נחשבה קביעה זו לפני זמן כה קצר! קביעתם של מקדמי מטבע הלשון "טיפול מבוסס ראיות", הייתה כי בבחירת הטיפול הנאות לא ניתן להסתמך על "ידע אישי". זאת כיוון שמטבעו של האדם להיות מוטה על ידי אמונתו: אנו נוטים לראות את מה שאנחנו מצפים לראות, אנחנו נוטים לבלבל בין מאמצים ותוצאות, אנחנו נוטים להאמין כי הגורמים הנראים לעין הם הגורמים האמיתיים. ואכן, השימוש בשיטה המדעית, דהיינו במחקרים אקראיים מבוקרים (randomized controlled trials), הקפיצה את איכות הטיפול בעולם הרפואה בכלל, ובעולם הפיזיותרפיה בפרט, בשנות דור. כיום, המחויבות של מקצוע הפיזיותרפיה בארץ ובעולם ל"טיפול מבוסס ראיות" היא ללא עוררין.

מנגד, טען לאחרונה ברויק (Berwick)³ מאוניברסיטת הארווד, אחד החוקרים המובילים ביותר בעולם בתחום איכות הטיפול הרפואי, כי ההנחה שרק מאמרים המציגים מחקרים מדעיים מבוקרים הם בעלי חשיבות בהנחיית הטיפול האופטימאלי שגויה. בלשונו, האם למדנו לרכב על אופניים, או לחילופין להיות הורים טובים, רק על בסיס מחקרים אקראיים מבוקרים? התקדמות הטיפול תלויה גם ביכולת לפתור בעיות, להסיק מסקנות, ולקיים חשיבה ביקורתית של מומחים המשלבים את מסקנות המחקרים המדעיים העדכניים ביותר עם ניסיונם העשיר. לכן לטענתו, יש לעודד פרסום מאמרים הכוללים שילוב זה.

בגיליון הפעם שלושה מאמרי סקירה:

- סקירתה של פרופ' רות דיקשטיין של מחקרים בנושא השימוש בדימויים מוטוריים ללמידה מוטורית ככלי טיפולי בפיזיותרפיה.

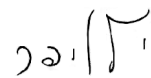
- סקירתו של פרופ' ג'ן טקלין מאוניברסיטת ארקדיה, המציג ראיות לשיטה חדשה של פינוי דרכי הנשימה מהפרשות מרובות הנמצאת בשימוש בטיפול בילדים עם סיסטיק פיברוסיס והצעתו ליישומה גם במחלות אחרות של דרכי הנשימה (המאמר נכתב באופן מיוחד עבור כתב העת הישראלי לפיזיותרפיה ותורגם על ידינו מאנגלית לעברית).

- מאמרו של מר ירון טילינגר, המדגים כיצד סוגיות מתחום האתיקה הרפואית והמשפט הן מקור לתובנות בעיצוב הרשומה הרפואית בעולם הרפואה המערבי-המודרני ועולם הפיזיותרפיה בתוכו.

המשותף למאמרים אלו הוא השילוב של מחקרים מדעיים עדכניים עם ניסיונם העשיר של הכותבים. אנו מאמינים כי למאמרים מסוג זה יכולה להיות תרומה חשובה לקידום המקצוע בארץ.

קריאה מהנה.

בברכה,

יוכבד (יוכי) לויפר,

עורכת ראשית

1. Sackett, D.L., Rosenberg, W.M. (1995) On the need for evidence-based medicine. *Health Econ*; 4:249-54.
2. Cochrane, A.L. (1999). Effectiveness and efficiency: random reflections on health services. London: *Royal Society of Medicine Press*.
3. Berwick, D.M. (2005). Broadening the view of evidence-based medicine. *Qual. Saf. Health Care*; 14; 315-316.